

Paus tot diplomaten: pijnlijk om te zien hoe abortus oprukt

Katholiek Nieuwsblad, 10 februari 2021

Paus Franciscus vindt het “pijnlijk” om te zien hoe steeds meer landen afstand nemen van hun “onvervreembare plicht om het menselijk leven te beschermen” van de conceptie tot de natuurlijke dood.

Dit zei hij maandag in zijn jaarlijkse toespraak tot de bij de Heilige Stoel geaccrediteerde diplomaten.

Het lijkt een verwijzing naar onder meer zijn thuisland Argentinië, waar eind vorig jaar de abortuswetgeving werd geliberaliseerd. In het naburige Chili buigt een parlementscommissie zich op dit moment over een mogelijke liberalisering van abortus.

De waarde van het leven

Volgens de paus heeft de Covid-pandemie de mensheid gedwongen “om twee onvermijdelijke dimensies van het bestaan onder ogen te zien: ziekte en dood. Op die manier heeft ze ons herinnerd aan de waarde van het leven, van ieder individueel mensenleven en zijn waardigheid, op ieder moment van zijn aardse pelgrimstocht, van de conceptie in de baarmoeder tot zijn natuurlijke einde”.

“Het is echter pijnlijk om op te merken dat onder het voorwendsel van het garanderen van veronderstelde subjectieve rechten, een groeiend aantal rechtssystemen in onze wereld zich lijken te verwijderen van hun onvervreembare plicht om het menselijk leven in al zijn fases te beschermen”.

Recht op leven

Het “recht op leven” is een fundamenteel mensenrecht, zei Franciscus, “want iedere menselijke persoon is een doel in zichzelf, en nooit slechts een middel dat enkel wordt gewaardeerd om zijn bruikbaarheid”.

“Mensen zijn geschapen om samen te leven in gezinnen, gemeenschappen en maatschappijen, waar allen gelijk zijn in waardigheid. De mensenrechten komen uit deze waardigheid voort, net als de menselijke plichten, zoals de verantwoordelijkheid om de armen, de zieken en de uitgeslotenen bij te staan.”

“Als we de zwaksten onder ons het recht op leven ontzeggen, hoe kunnen we dan effectief het respect voor ieder ander recht garanderen?”

Universele toegang tot basale zorg

De paus sprak in zijn toespraak van een uur over de crises die de wereld doormaakt: die van de pandemie, maar ook een crisis op de vlakken van klimaat, economie en politiek.

Hij riep regeringsleiders wereldwijd op om te zorgen voor een “universele toegang tot basale gezondheidszorg”. Ook zijn er gezamenlijke internationale initiatieven nodig “om de werkgelegenheid te steunen en de armste delen van de bevolking te beschermen” nu de economie onder de coronapandemie te lijden heeft.

Zonder economische stabiliteit voor iedereen dreigen mensen ten prooi te vallen “aan de gesel van uitbuiting”. Ook moeten “de woeker en corruptie waaronder veel landen in de wereld lijden” worden bestreden, “net als andere onrechtvaardigheden die dagelijks voorkomen onder de vermoeide en afgeleide blik van onze hedendaagse samenleving”.

Hoop op vrede in Syrië

Franciscus sprak verder onder meer ook over het risico van isolatie nu mensen steeds meer thuis achter schermen zitten. Ook liet hij zijn steun blijken voor internationale verdragen die pogen de hoeveelheid nucleaire en andere wapens in de wereld terug te dringen.

Verder kwam de moeilijke situatie van christenen in Libanon ter sprake, net als de pauselijke hoop dat in het nieuwe jaar na tien jaar een einde komt aan de strijd in Syrië. Hij vroeg de internationale gemeenschap om “de oorzaken van het conflict met eerlijkheid en moed aan te pakken”.

Terreur veroordeeld

Hij veroordeelde het terrorisme in de wereld, dat sinds 11 september 2001 verhevigd is. Terreuraanvallen, zei hij, treffen vaak kerken en andere gebedshuizen “waar gelovigen bijeen zijn in gebed”.

Hij zei dat overheden, ongeacht hun politieke of religieuze opvattingen, de plicht hebben deze plaatsen te beschermen. Dat, benadrukte hij, “is een direct gevolg van de verdediging van de vrijheid van denken, geweten en godsdienst”.

Klimaatverandering

Franciscus wees op verschillende plaatsen in de wereld waar politieke spanningen oplopen en waar zich humanitaire crises afspelen.

Ook hoopt hij dat de VN-klimaatop die in november in Glasgow plaatsvindt, tot effectieve afspraken over de bestrijding van de gevolgen van klimaatverandering zal leiden.

Hij kon “de toegenomen opwarming van de aarde” niet onbenoemd laten. Die “heeft verwoestende branden veroorzaakt in Australië en Californië” en overstromingen in Vietnam en de Filipijnen.

“Ook in Afrika is klimaatverandering, verergerd door roekeloze menselijke interventies – en nu door de pandemie – een reden voor ernstige zorg”, in het bijzonder vanwege de negatieve invloed op de voedselsituatie in allerlei landen.

De vrijheid van godsdienst

Franciscus eindigde zijn toespraak met erop te wijzen dat “we de geestelijke en morele dimensie van de menselijke persoon niet als minder belangrijk dan de fysieke gezondheid” kunnen zien.

“Bovendien is de vrijheid van godsdienstuitoefening geen afgeleide van de vrijheid van vergadering. Zij is in essentie afgeleid van het recht op vrijheid van godsdienst, wat het primaire en fundamentele mensenrecht is”, dat “dus moet worden gerespecteerd, beschermd en verdedigd door burgerlijke autoriteiten, zoals het recht op lichamelijke en geestelijke gezondheid”.

“Wat dat betreft kan een gezonde zorg voor het lichaam nooit de zorg voor de ziel negeren.”